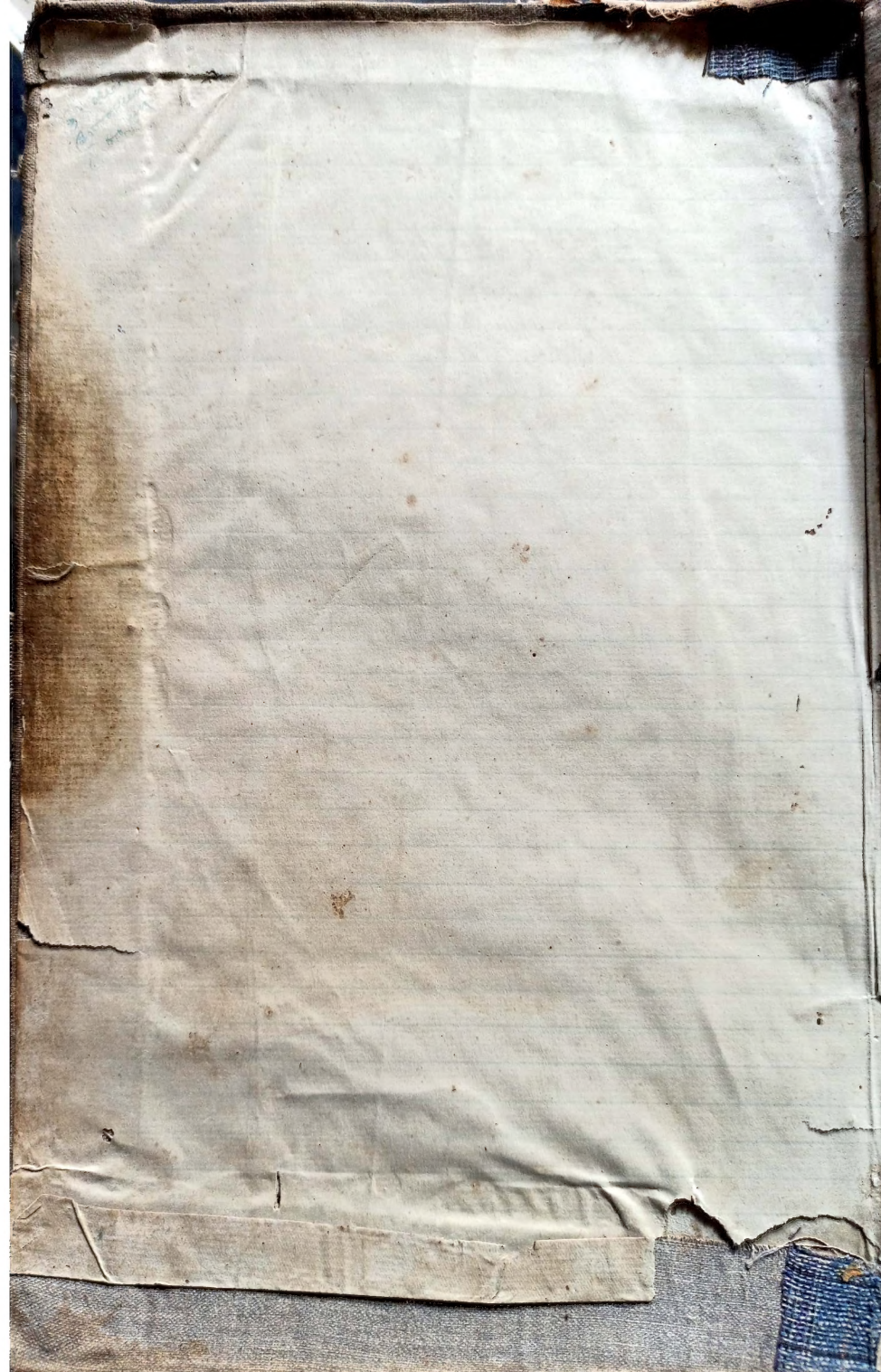

మహర్షి బ్రహ్మసూత్రము
పాఠ.
హరిశ్చంద్రాచార్యులు

శ్రీ

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామీయనమః
అమృతానందమః

వృత్తి అనిననుకుండి యు 7

సేగ బాహుళ్యంబుచే బద్ధిర్గుణులనియ్యి సేగ గాన విష్ణు శ్రీ సునివహాన
చేత్రా శ్రీ ములచేత్ర పురంబులకు పొంది యముల గాంచిన

మ్రొలచను నిరతి

పాసిమోలు గణిత వృత్తి సంబులుండించి భరణేజ గాన బాహుళ్య శ్రీ
బ్రహ్మ శ్రీ సర్వభూ పతుల నాచియ శ్రీ భనము నొందిన జా మదగ్గ శ్రీ వ
శ్రీ శ్రీ నాన గాని మూనియ న్నభూమి పాలనచే మ్రొ శ్రీ ముల
గాలుచోరి శ్రీ కృష్ణ జేదేవి గానయ సర జనమ్రొ క్తవ వసుదవనం
దనుంక వనినా శ్రీ ౧౩

వృత్తి అనియట్లుంటే వని విద్యుద్దేశంబు న్నీర భూ ప్రణామ కుండు
నపురంబు ప్రకాశించు ౧౪

శ్రీ వానరాశి ము చతురత్ర జాతి

శ్రీ పురంబు ప్రపురంబు ప్రకా పురంబు భూ పవరాగ్ర యూప
శ్రీ మదలకొ పురమై భాగి వయోగ మునగ పురమై సదాప్రహార
ములకు వా పురమై మణి, వపిత భాగవత పురమై చనుగ నాపుగ
సూతులు, సువిచారుల నందగు పాణులు, రణభరులు రాజుమూ
రులు, బేహారులు మాత్ర కుచరులు, పంపాక్షు మాత్రుల మూరులు
శ్రీ గారంబు నచ జారులు, త్రహార కుమద శ్రీ గారులు, బంగారు
కులు జాచాచారులు సత్తె గానరులు శ్రీ గలు చారులు శ్రీ నాథు
లు గానిన గయో పురంబు వాడలు, తపనయ మయంబు గు గాడలు
వినువేది నారసిక సుమోడలు, చామల సాయగం పుజా డలు గాతన
ములచేల్లిన కలు మిక్కిలి మాడలు గడించు ప్రోడలు భాగత్రోడలు
లతాంత పేడలు సుట్టిన తులత స మమూడియోడ మూడ్రాడు
దరినిన గయో పుగ వంకట దాసుని కంకలు దకు యు పంక జనాభు
నిరంబుచే కరుణా లంపుతే మ్మని పుంకే మ్మచే లనుగ నా పురంబు 10
కగవతా ద్మకేదే భవన ముపతంబు గు డ ట్టుణంబు భిష్మకుం డమూ
నెతభరింపు చునుం డగ నాతనికా 90 చోర మునుకు సుత

వగ 11 అట్లు కుక్కలు ముఖము మారవద్ద యుత్తుకొనడి భవ్యులం
కొనందింపు-యం దెయ్యక నాడు సభా సదుల తొనెట్లు నియగ 12

ఉగ్రుల ముఖముల నెప్పుడూ డునుకొన సమస్త బాంధవ శ్రీ
ప్రాతము నాడులు రుచి నపు వన్నియ చేరి యాకం చుకంబులు నె
బిత నేచూషణంబులు నుచ్చెల్లుగ సద్గుమనం దె యుండు చా
మాతల చింపు వప్తు ను, మాతకు శ్రోతకెల్లు జోరకు 13-

అ 1 బానఁజేసి నాకు (దనయల చింపు ను, హయవృద్ధియ న్నవజ్జు
నుండు | భువన దత్తు (కనకు యూనింపు దువచి) వల్ల వడ్డతా
నృపాలు (నూర్తి) 14

తామర

వరలక్ష్మి మనువు పురింప యావరయఁబు నలలఁబానక
నిరుపమ వాంఛితము నుచ్చెయ్యము నిక్షేపవత్రి చగవక
నావ్వు భవ్యకచూపతి బ్రవర్తనం దక్షు తనానించి
వారిశశభునల సాగనంపచలు వడిగ నింబకాచించి 15

వగకుల కాంతకుండె వియె కాణక బ్రవర్త విడునచలక్ష్మి మం
త్రో వదనంబులై నా బ్రవర్తన చక్షువతలంచింబింబి కన్దించి
బుతొజ్జపింపు యండ నాట వమానంబు నె 16

సగవిధి తాలిన త్రావి విభవంబులకు నెల్లత్రావినకకకంబా యాపుతడి
విశ్వేష్టావధానుడైన విష్ణు విప్రనిచిత్త మూరించుచిటుగ వ్రాసుతడి
కారిప్రభవదోషతా పానలంబాత్మజులదమా కరుకాగ సెంబులొడ
భక్త పచారముల్పరిశింపకయె వరంబులూ సంగ (గలక్షమా పూర్తితొడ
సద్భక్త పూషణతత్వ సంచయముతోడ) నమలగంధప్ర సూనమాల్నములు
తొడ 17 ప్రతరకాటి మార్తాండకాంతితోడ 18 గమలవాసెనిభిష్టు
దుకలనుఁ జొచ్చె 17

తామర

కానఁబడిన త్రికవిని భిష్టుడు కరయు నమువయించి
సానంతుండె విసుతించు సావేర్తిం గనతులు గావించి 18

[illegible]

చనునవడిన వనచనిన పల్లలు వృక్షముగాఁగ నాత్మలగా
వినితలలూయ వాచుకడువిన్నదనంబు వహింపుచుండును
జ్ఞునకుఁ (తునవంబువాంఛనిఁగ నొనవృథామృదుచుంకఁజెవిభు
బనవతిరిచ్చురుక్తిచెనిన పడఁజెంకివిభునాచుచుండును ౧౩౩

కనుగొందున లోప ముగిసిన జాతి మూడవ జాతిని జాతిని
 నుంచును జన్మించు ప్రమాదం నుంచును నుంచును జన్మించు
 ప్రమాదం నుంచును జన్మించు ప్రమాదం నుంచును జన్మించు

పగలు నిమగ్నముగా పంపు తోలితి పాపము చూచి భక్తి సురు మూరడించి
 బ్రహ్మమందు భక్తవరక పంపువా మానవులు సమర్థించి పంచి పంపి
 సామలవ డైన యంతఃపురము నరసి నంతరుక్మిణి జవితంత్ర
 ర్థమందు నివసమస్కరించి యున్న నెయ్యి 36

కుక్కుళోపాశ్చిగుహాశ్రమము

కాంభజిరాశము, కూపకరాశము
జననాననభలాపలాభుని నవప్రాంతమెల్లాగి వినినదా
చిగానా మప్రవిష్టయమయ్యెనుగనుమదిగజనగమనైవ్యుని
వరించి మోహంబునఁబ్రాసుచున్న సవాప్రభునకిచ్చి వసనా
డటయన్మగారు గజనకాగ్రకానారులకిచ్చి డువన్దికన్యతంబు
యనుఁజూ, కన్యలకును వమ్మలకునునున్న బాకొరెనున్న డనగ
జనగ వేవతూజువరకుం డనువన్ననిననుఁజూ ర్మమన్న సవట
మునశరరంబుఁజూరించుటనిశ్చయంబుగజనగ 37

భోష్టమండు

వగతన్మనాకునుబంధుపరిహరమంత్రసామంతా కులకునుత్తర
ష్టనియండువాంఛనలకుకాని 38

సేగజులజేవులకుఁబ్రాణాభారమనమృషిపిన్నంబుకొనికన్యనభంగి
సావవతయకలాసుటావసంయుమడన్మపతిజారికి సరివడనిరతి
జేవాళికిఁబ్రాణాభారవహంబుపొల్లు, పశలుసుబయసరివడనిపాశ్చ
నసులకన్యనంగికారమనుజేప్రమక్కికొనినవనమైనజాడ
సకలాభూతకొలులకువందనయుఁడొనందనండునుండునందనామ
దస్త్రనందనునకునధికవికాశయైకావలకుటనిన్నికలెననమ్మ 38

కుక్కుళోపాశ్చి

వగతంత్రిప్రణంబుశరరంబునఁజూడమననుశ్చుచికిత్తచన
నింపఁజేసి మానవుండునుజీంచినట్లుదురాత్మండుకుమాదుని
బరిత్రజించియికైకరంబునెఱవట్టరాదా 39

భోష్టమండు

సేగనందుఁగొల్లునటంచుజడిసికొనిబడెట్లుపరిహంతికానిత్రంబుప్రసాదు
విజ్ఞాత్రములుపెనవిడువఁబ్రత్యక్షించి, పేలిచినుజ్జనమాప్తపట్టునాడు
అనఁచాల్లుపడినప్రమాద్వింటి చిద్రస్సప్తించిమలించివోషించునాడు
మంచునంబంధంబుమాట్లాడికన్యన్మమ్మలఁడెచ్చిరమోఁబెండ్లనలుపనాడు
తీర్చిదండులమాటయందచినురుత్తమంతురసానిసూనులప్రతాపకై
కణనచెయుదురవయకొలమండు, కుక్కుళోపాశ్చినిప్రప్రసేకుతు

సుఖాది 40

తొవార

అనివి-చారపడుచున్నవంటినుడులాలకించియవల
జనకునివజ్జినితనగుహంబుననుజునియూజించెనుచాల
యమసయమనితెలియవలసినవారలచూర్చింతు
దామోదరుడుగురువుకున్నుడుభక్తగానట్లుప్రాపించుగా 40

వగలనిబవలవిధంబులవిచారించినయగునగుహంబుననుజున
యొయకాశ్రుచితుంబవలంబించినికావణభాషామయంబున
క్రమేణాచింతింపయోవాధానయండుగునన్నిజితనుడుగువిప్రు
నిరావించి తనమనారథంబెఱింగించివెలునానంగిమహాత్మావి
వావాలగుంబు సన్నిహితంబైయున్నవివికాభులుప్రకాశమయ్యవారు
జీవినెఱింగించిత్రికుపుకనతిత్తురితగమనంబునంబాడెతెమ్మద
రకకుంబామ్మనియూజుపింబినవల్లెయనిబ్రాహ్మణుండుత
నిరెగ్గానిప్రయాణసనానిహంబుజెసిమటునాదరుణిదయ
బునఁగొంతమూరంబునియొక్కకొనెటలామజ్ఞునంచాచరించి
యనుషానంబుననితనలానిట్లునివితక్కింబు 41

సగ్గిస్తంధితాల్లుతాత్పర్యవిధంబుకాగతులనెడుభుటనంబులెడు
వాయువశాన్వితవారంబునయొక్కప్రకటనజనుతరాంబులెడు
పురుషంబుననింపులుమచ్చునామన్నననానెనవిమానంబులెడు
లావంబులనిత్రులాకసంచారంబుజేయంగునయోగసిధిలెడు
పక్కయోజనములమూర్తమిక్కడికనుదావరకాపురిసెల్లుంగిజేరిభ
వగ్గివత్రికామణిహంబునంచారంబుననుచువిప్రుండుతలపా

యునవసరమున 42
అనింగిసేసుగురమూనివరుండుడిగ్గియప్పుడమిట్టవల్లెన
యొప్పుజలంబుతన్ననవికామితముదర్పణానించిపలికెన

మృతనిభసుభాషణముల 43
నమవిలాపలసెకొనివచ్చుడుసంజివివాపునుమారుతవ
గామిషదాయకముమమమవచ్చుచనాదటదనిజపింపుమన

చామనిపల్లికియంబుననగదామరుడెట్లుగానవును
ప్రమమమపుయ్యునిధియోమధునూదనమర్జునమగతమన్
44

వగైయురుగుదంచయొక్కమామసాధంబున45

సేగవిన్నజక్కరమముగనమర్జులతోడనవిసాదనునిగనమనాభితోడ
బామ్మల్రుడుంబరువప్రమమందముతోడవరలక్ష్మిదలభూజాంతరముతోడ
సభ్యులకరవేదబావలపలతోడవ్రథమలసేలుసేత్రమలతోడ
నిర్జ్వలంత్రయలుభద్రనించునందముతోడసవిత్తనిచామతెజసతోడ
రంకులేసునువర్జాంబరంబుతోడసేత్రమబివేదమూదవేంపెనియన్
సరదేజాత్మనిగాంచిభూసురుడుపంక్తికొడుకువసుమనికవంపె
మూర్తిమాణి 46

వగైరంబుననసలుంచివజ్రనాభాభుంకునివోదనంబుకెగ్గి
భూనిలింపునిగనూర్పుండచెట్టెబవలవిభవచారంబులంబుజెం
చచేతుర్విధానమపానంబులనోపాత్తంబులజెందించేయనింప
జెనెకంకామకలంక్రిండువతువజ్రాలున్నకయపొకొక్కంకుం
బుచేవిప్రనిచరజంబులామంచునలేనితోనిట్లునయో47

సురటరాగము. ఖుల్లతాళము

ఎప్పనిదనంబుమోదియులానిలింపతేమాగయ
వీదరాగినెప్పగెఱాఁటియిప్పేటఁజెరితిసప్పమాటలుగాళ్ళి
గవప్పగయనరనాకునెదకములాసానాజనంబువవలకానందముతో
సుంతుకాననాతనిప్రేమింఁచెద, సూనృతవాకులకు, సుజ్ఞానని
భాసులకు, దురాశ్రయవిహీనులమన్నోదనయాభులమనెనతులానని
తేసదాభావనించుకుపంకటాబున్ మానసక్రమనన్ని మూరిన
ములకంగింతుగనెప్పగ 48

వేగైనిదంబుకమితలుపెట్టునయో49

కగనుండినభూమిపాలకున్మీనుతురుకున్మీదినాఁబ్రతేతయొ
యంకడువేమతావకమవేనాజ్వులకూపవిలాసభావమున్

మొదలించినాడు కుయ్యదింబియంకమునగానిచి రతికృతి దేవించినం
 నాకగయెలాగచేసెనెలగానినెదినెంపునట్టి నేవు పుట్టి పడియె
 బులెట్టి మమ్మవచావిండ్లువట్టిచేయమనాకమోవినిగ్గియన
 కున్ననాగకలాగనియ్యమునతోక(గాంచి నయ్యమోచుకాగిశించి)
 తియ్యవిల్లువయ్యమునడియ్యనిను కులానెనెగెతలాగ వాసున
 వా మువ్వవంకట్రవాసునకుల్లాస మబ్బుగానె దట్టిననెద్రచెండ్లి
 ప్పెనిలినకుంతవనిగయెలాగ55

నాననువివాహము జేసికొనెనెంచయపించుకొనుపాపననెలొకపాప
 తనకా బ్బినలిపెంచుననిపొంసుమా మకేనాగ్రజుగదంబుగద(గదేని
 నాకవెళ్ళవమునిరాకరించగజూలు) బావికాపురికెనెద్ర(దేసి
 కుజాణలై నట్టికారాంతికులనెప్పునిగ్గెలక్కంబునిచ్చుముచి
 సభ్యలానెనుడిసె వివాహకాలయంచునానిరంబునెనెచ్రాత్రా
 సి సూత్రాధికారముపెయ్యనాకునదా భవత్తు) తా పకేకుంబులాక
 మంతయనుతించు 56

నే గళయ్యవైచెరినచరణంబులా ముచ్చునకససల్లాపముల్లాపునాడు
 బడిమనువులకింపచాత్రిండ్లుమగ్గుమింపునానెనుగొగిలింపునాడు
 చెక్కచెక్కనచెత్తిచక్కనమోవి, వానకంబొరిమొసానునాడు
 వలపులకిక్కరయమొలయనెతోసొక్కిచవిమొటసుతలంబునలుపునాడు
 నాప్రభావమునువిసయమునెపుణ్ణంబు, కొరవంబునెయ్యంబుతెలి
 సేభలమోనెగాకజలజాక్షులకొన్న(గానెనాచువెన్నెలొనునాది
 57

ఉ1 చక్కడిదానవపువంతు యెక్కడ నెలుభూరి వాంఛన
 నిక్కరజిత్తవరింపగదేమమని విన్నయమ దుత్తిమొన
 చక్కడనెంబు(గాంచి నుణనంపక(గాంచి విలాసప్రభు
 నిక్కము(గాంచి లానెనాక) నేర జలాచనమో మామంబుగిరి
 కాగి వజ్రావ్రాసనెదప్పరియెలు(నాక) మంచయూజించియూ
 నామోనెవిలకొకయన్ను ద్రువలాచాలించుదేవంబునె

నామోచ్చై యోమాచరింపుచు జగన్మోక్షాభివృద్ధిపై
 లోమధునియై పోరసావిసుణ ములనిపులమంజుండునగ్గి 59
 చగపరిణయమాడవచ్చి పోవుబంధువులకే వేదియంచుటాపూసె
 భురముననండువేమొవిన్నచుదేమదసేయొద్దవేమలలిం
 బరఁగుడదదాలయంబుపురిబటసెయమండుదేవయపూజకై
 పరిణయపూర్ణమండుననుచుంపుడురపుటికనువచ్చుదన్గ 60

తాహార

అసమయంబుననుగైకొమ్మునునాయాసంబుననెట్టి
 దాసపోషయ్యాయపొయమునతం తరాయంబులికెవెపు 61
 వగలనియనెకసద్విషయంబులుగలచుభవేమోక్షంబులుద్ధవుం
 డునిరొఘాటంబుగాఁబదిపినక్రిపుష్కవపుండమంతానందకం
 దళితవృక్షయాశవిండుండ్లబిజపుంగిపునకిట్లనయ 62

నాంభోజిరాగము. జులపాత్రము

భళభళసంతోషమయ్యెనావృక్షోత్తమాభళితల
 పులాఁగిలవలపువేర్చిపులింఁచినాతొలివములుగభళితలెల్లా
 డివమునుష్టవినియన్నవాడనుననుదేవషింపుచున్నవానియ
 న్ననెలుగుచును విన్నవానిగానిక్షుతేకయన్నమననటికిఁబో
 కుకన్నవస్తువుటగ్రహించేతనె, పుష్కపుఁజెయవలజ్ఞాడఁబోకమ
 న్ననిమిన్ననిచిన్ననిపడనియెన్ననకుపులెకయన్ననాకితిమాజగ
 భళగవచ్చుదమోదనంబుఁబోయదభిష్టుమపురంబు, ప్రచ్చుదక్షి
 బలంబుఁదెచ్చుదస్త్రంబుఁదెచ్చుదేవకటవాసుని పొచ్చెంబులు
 జొలంగించి, నచ్చుతునిఁజేసెడునబాబాకర్ణింపంగాభళగ

63

తగలనిపరికిక్రమండునెన్నునగ్రవమముపుష్పవలాహారంబులనుహ
 యంబులఁబూన్చిననతాంగంబుదాగుకునిచఁదబ్బించి ప్రావృణ
 నహితంబుగానాకహించి బహువనంబులుగడచియకరాత్రంబు
 నేడుండిననరంబునకుంజనియెనటువచ్చుచున్నానెలసమ
 తులైక్రిపుష్కనింసెనీనిరంతకుమన్నునుపాలండుబరాసం
 ధాదిభూవరులపరివెట్టింపననెకొచ్చిపోజివమునమాహంబులు

కుక్కెజ్జోపాణిల హాణాము
సూడి కుండిన పురంబునకు వచ్చి విడిచి నీ హంబున వసించి కుక్కెజ్జో
ల్యాపంబులాడుమాంజెనయన వసంబున భవ్యకుండుగా మత్తపు
లది కుక్కెజ్జో మధువర్ణచందనకుసుమతాంబూలాదులంబూజెంచె
యొక్క కాంచనసోధంబున వసించ జేసిన చోరజనుల నానందవి
స్మయంబులంజనికండు లాఁగింతా మూలులుట్టి పుష్పభగవాను
ని నివేమంగళ విగ్రహంబు వేడ్కించు యల్లునిది 64

ఉపవర్ణి వాఁజెవడు మనకిన్నిదిసంబులనుంజిగానరా
ఉక్కుమలాసనుండు పాశ్రసన పరాధములందును స్వయా
చక్రవర్తంబుచేసి పురుచాతురిజ్జేసె నావనిత హామ
మృక్కువసంతమస్తకభయంతులకేక్కిమాయకుండునె 65

ఉ గరాజుకలూసముక్తి ముగళాజుపరామసిక్తినివల్లగా
రాజుగభరపూర్తి సురకాజునిరంతరకేక్తి నాత్రుభు
త్రాజురునిచ్చెలావొ దనకాజు మహాత్రురభవ్య సారయా
రాజలలామనస్కృత చిరాజు నేక్షనశక్తి మనానా 66

సేగవ్రతలయండ్లలోవెన్నదొనిలితెన్ను బతండ్రకాబోలునిండువదన
తలితోటఁగట్టుమడ్డలఁగూలఁదన్ను బతండ్రకాబోలునిండురుజాడి
మలకూపుత్రాప్తునిజల పసాదముఁజెన్ను బతండ్రకాబోలునితిమన్న
మున్నటి లాఁబ్రాలు వేన్ని సోబ్బముఁజెందె బతండ్రకాబోలునెలవారి
శిలలుకరఁగి పాఱఁజెలు వలుదరిఁజేర, మునుపవడవల్లు ముదితలాడు
పసులుమెతమానభలులురావములేన వేలుపూది నట్టిజాణయివే
దె 67

శ్రీలలితరాజీవమచ్చులిరుక్మిణీదేవి, మదచంచరకమమృతభవుండు
జూళువాణామృతభవ్యకరాజునందన, హరినీలరత్నచయముమురారి
మానసప్రాదమహామహాధపుత్రిక, రాజహంసంబిపరామృతమనిధి
పుష్పగుళుచ్చుమహాపాలకన్దక, రసికాగ్రుగజ్జురై రారాజముఖ
దొకరిసృష్టింజెచిమఱచిపేదరేసుజెంపఁజెక్కుచంద మునవిట్టితెనము
లుగాఁగఁ నలువకానికెన్నత ముగా నలిననాభుఁడవ్వభూరత్నము
నక్రినుం దానుగాక 68

ననులించినవతగామశాపమును, తనుసమోపేంద్రవనకమున
రాజ్యం వాసువేండుననువివాహమాడ | గానికొరకములు |
శుక్తిమానసంబు 73

సగమ్రాసెక్కులమనెనానపుతానిన, మనిసొంబరములందమహామహా
నకంబు (చెట్టనిన్నబ్రాంబనరాధి) కాంసనపాటికొయంబువడి
గుంపులైవచ్చునిమాడినజ్జలపు, బాడులసాటిసెపుకామరాతి
యంగరాగవెయసంగికొంకులాగి నగిడ్డ వనలాడివంటిసయగమున
నాకునన్నబ్రాంబరాకయండుటకమికొరకముమపయకన్యము
వపువువడిమండువచ్చుజగ్గమునండునైననన్నబ్రాంబుకానయ

సగభవతయసొంబరప్రాప్తిగోకునుగాని, కనవుకన్యకత్తనిగనమన
తావకాచింగనాపువము (గోకునుగాని) చనవుచతురువమువచ్చును

నవచస్తుభ్ర (శ్రీలభావించునగాని) వనగోరకమాటవేమహా
ననువివాహము (జె) సెకనసంచునగాని, బారకాత్మమునవరంపర
నమిచయసంచునవృత్తిబ్రాధింతు | జేవమూర్తి (జె) తదజేవకేంక
వలపుడేర్పరమూవరనతువృత్తికమ్మ | కేరి, సారకవకేమూరగ

తోమాక

75

అనివగజెంకకుతతి, వాననిచినయవనసుతుండురాగ
వినయముతోనిట్లనెక్కుజికోవించినతులువేవన

76

శంకరాభరణము, చతురశ్రజాతి

పోయినపనియేమయ్యచూసుకావ్రమా, పగిలి
యాదవానవయ్యకునయండునాయండు, బ్రాంబునియనుకంపరి
డభాషించనొత్తెడ ౧ పోయి ౧ కొంచినావాక్యముని (బ్రాంబు) చ
నారేజను వినిపించినావానామయరప్పించినావానెరుపుచే
బోయి ౧ నారతులన్నివినినోజలాచనుం, కేరతినున్నవాడే
మనగిడునేతో ౧ బోయి ౧ మున్నవంకటాన్నిననన్నచు

వారికే

నిమగ్నమయిపోయింది. దునిస్తునారవిచివాడొకవయిన 77

అయినాకాశము ౭ అది తాళము

తల్లి గవిమమంతరించి వర్షాన్నించి వనగతల్లిగ
 వల్లజనంబుల నలుచున్నయదువల్లభువతికి నేమిచేసి నున్న
 గుమ్మరనేనీచాగులవల్లదెలిపితి నాకాకవారికి ౮ వల్లిగ
 అచ్చూరులు సేపువంతననుకొనిచ్చి నామలచనువిచ్చి మాటల
 మఃజొచ్చిముదంబునీపాచ్చియన్నపానంబులచే ~~మచ్చి~~ ^{మచ్చి} మచ్చింప
 నుసచ్చరిత్రుఁడగువారిగ తల్లిగ వరాలబలుమావార్జయము
 తొమ్మిదిరాలునునుమూలరాలు పులుడింకిరాలుపట్టుంబరమ్మ
 లునువంకబాబుననెరిస మురారికాకి డనురాజపుత్రగతల్లిగ
 సేనననపాదరుప్రతిజ్ఞాన మాచారమా, విచిత్రంబుచేమించినాడు
 నికమరెచ్చానభిరభావంబుల, కర్ణించిమాదంబులగాంచినాడు
 తనుఁగూర్చినవనంతావముండుబకు విశేషవిషాదంబులెందినాడు
 ననోయనముస ప్పఁగానకజామీలభించుటల్లనిసంభ్రమించినాడు
 నిన్నుఁబెండ్లియాడునిచ్చియంబుననెడు వచ్చినాడువిడుదాచ్చినాడు
 ముసులసాననుకాడుజునములమన్నడుచాలవనపువమములు
 నూరు 79

వగఅనినరుక్మిణీదేవియల్లనయ

కాగితే ~~అంత~~ ప్రయాణంబుమనునం దేహంబువేమొకనో
 తండ్రిదావరకకగి మచ్చిమనమాదంబుపుకొడచివే
 మంత్రాటంబులలోఁజేసితివిన్న మాస్మరణవయిన
 యాత్రచిట్టలఁజూచుకొన్నప్పుడువేరుమల్లించిననీకెం
 వగభూసురపుంగవుండుమృగాదీవినివజ్జానిగ్రహంబునకను
 చుజననాతకటాను ప్రసారంబుచే ~~మచ్చి~~ ^{మచ్చి} నదనంపదలాసం
 నుటదెలియలేనివాఁడై తనమనంబునగి 81

దుక్కిత పానిత్రహామం
మగలరేయమనవచ్చు తురకకునా యోసంబుతోనెగియా
సకనీజాన్మనిఁదెచ్చియిచ్చినను మాన్మో పాలకొపత్రమో
గిరముంబెట్టుకదా మ్మోవయక పుష్కానెంబనభళిమామక
య్యరదుష్టర్కముగాకవేలునలవ తోడొకచారింబిననగె 2

పండుకాడు
దుర్లభులకుఁ దుర్లభులకుఁ దుర్లభులకుఁ దుర్లభులకుఁ
వగ మహాసుకృత్యముం దెచ్చిభంబునఁబరితపింపుచు సవకయ
సద్గుంబుడొనెవ్వుంబున పుడు 83

సగ వానకొండకునడ్డవెనెప్పనెలరుంబు సరివెనెతవనయసాధమగ్న
చెడుమృకుచ్చియొగడ్డింబునెల్లలు దివ్యభామనిభంగిఁదెజరిల్లె
దినుటకన్నముకట్టుకొనగింతెముబులెన్నిపెల్లవెల్లనువల్లవల్లవెరి
వటమఁతలెకొత్తువడెన మావరతములెనెముప్పూటబాబెచ్చెబవి
దా సుప్రకృతవసలుభనధాన్యములనిండె నిట్లుఁగెనెనవారలెల్లమొక్కి
రట్టివైభవములకొచ్చెర్లమొండుచుగదా మజోసురుండు కలఁచెనెట్లు

ప్రకాశము. అతితాళము

34

జాతాయా యాచ్యుతంబారయ వనమానెగిదాగిద్దంబుల
కాథారంభె యారాటంబులకునున్నవట్టు సోకభాగములకుడారమ
గుసంసారపంతవైభవముతోనొప్ప నెరాగమున్నయి తునన్దెరక
చెయకచన్నవాకుకన్ననడుగవచ్చిరి మన్నండునులకు సుతలనయల్లిరి
మాలసాగెల్లదువైవంతులు నెరాగయెవల్లనువెంకటదాసునిక
లొకపములదొంచి పాపములఁద్రుంచి కాపాడుచున్న వి లాచ
ట్టివ్రతీపురంధ్రసుమియీపుకాసాధివిగ యోగ 85

వగలనియిట్లునందింపుచు భూసురుండుసంపదలచేభాసుకుండెను
బంబుండెనంతనిక్కడ 86

శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు

201

శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 బసవయ్య తొలిచి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 192

పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 నందును శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 193

శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 బసవయ్య తొలిచి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 194

పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 నందును శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 195

పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 నందును శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 196

పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 నందును శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 197

పాదపత్రావళి వ్రాసినది శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 నందును శ్రీమద్భగవద్గీతా అష్టాధ్యాయములు
 మొదల 198

పద్య ప్రమేయము పాద ౧౪

సహస్రేననుగ్రహాదిస్తంభవంబులచేతగ్రహమువడిచును శతాంశంబునవి
 మృతశ్శాశ్చివదలింపిమలగుసంశయమునై, రాజసంఘములనిరాకరించి
 తాత్రుపాటుడిగినిస్సూలధైర్యమేపారునకభంబునుండియుద్ధరకుడిగి
 తతితేకటిశ్శుచలంబుచిగించిసంహన్దంబునాగివేలవాటుపైచి
 గంధసింధుశశనునసంహరితుండము, రాగిరక్తితోకమరగియామెకము
 తుండుజ్వలులుజూనిపెసెయనమునరథము, నేండుసెలొచ్చిపాంచదను
 బునాల్లి ౧౧౧

పలుభూనభంతరాళంబులునిండివున్నంతటనున్నతరుణంబున జరగనండు
 ప్రముఖక్షేత్రయస్థవంబులు భూక్షిప్తయన్తః ~~జ~~ బాయియన్తవలలు
 మనలనిరాకరించి కన్దంబుని పోవుటకుండుదలచెండ్లు మునిగినట్లుయ్య
 మనపరాత్తమంబులుకాలవనయనితరాననంబులునభ్రంబుననికర
 పాలంబులుమానెభుజంబులుపట్టించి కాలంబులుపంచెవివధవార్ద
 భవసులభారదనెను వారంబునిండివున్నయూదవలంకవసినభ
 యభ్రాంతసావంపయగుకుక్కిజాడవితాత్త్రేకుప్తమండిల్లనయ ౯౧౧

కల్యాణకాండము. బుద్ధతాళము

వనవజ్రముకుక్కు కోగవామాచూడామకోగవనగనగనిగమి
యొకప్పుడుమాసి, భగభగమండుచరములెసి, మగువకామనవారంబు
మూగి వనవారి వచుమహగింపురగి గవనగ వచ్చునరిపువరంకము
లుచిచ్చున ~~అ~~ అడుమిడుతలగతిచ్చుచువువరుపాక్షివనిచ్చువరు
జన్మముననొచ్చువరు ~~అ~~ నక్కులకు నొచ్చు వరుమనులెక గ వనగవ
లుపులగదు. దండగొమిప్పవంకటాక్షునకు విండుగా. వ్రాలి
మనెననెలలరకామండుని పుపాలాదిమూరులను మూరింపుక
మూడుగవనగ/00

2 June

హరికథ

శ్రీకృష్ణ

23

కుగరాణిపరుడైవమయి నునాడలయ్య బాణములుండినాకొలభించును
వలబధకునిభాగ్యమున్నయ్యెవడినెట్లు పొందెనలవతావగియెడు
నెలచెను యాదవబలములుకుననన్తి సులభముగదినములుమంచివను
ట్య జెలనెవంక బాణుననెయిచిక్రికిగనలవగాములన్నియుమవిచాట్లు
11యెడుగ 105

వగలనివచించిజరాసంధాదిభూపాలకులుతమతమదేశంబులకరిగిరి
వారిలోకుడ్డి మాత్రముతథాకూ డుండె క్రిక్కు డైదవసదితించి ప్రభూ
తావలేపంబుతోనిట్లునియె 106

శ్రీకృష్ణరాగము. పశురత్నజాతి

విడువరాగవెట్టిసొల్లువొడగవెడుగనకుసరివైకడువడితాం
గమున్నదికెల్లనిపోవులుడిగిమ్మన్నగవిడుగయి వింతపనిగావించు
టకునెడెంతనలావెంతనా, తొవైకమునిజేవించెడు వాడెవసుధ
లేడుకూపుననెననుట విడుగ నానెలవెంకటబాసునివృథంబునివా
సమునల్లినవసరివదలనుమా సరివాడైవయ్యా సత్తెగానిచనగవిడుగ

వగలనివదవకెనంతునుండ్లిట్లునియె 107

ముఖారి, బుల్లెతాళము.

బావాచెంతకురావయనగపాటిపెచాకుమయనగబాగ

యెవట్లుగానినా తొవైరంబూనియ్యనొక్కవనివెన్నానునెడెవనె
నొన్ననునవాగబావాగ తొంటినేమాటలునెటింటిమనముననుంచు
కొంటినెటికిజేతంకంటె టెలుగంటి మూకల తొవైగంటిచొగంటి
ముక్కుంటెవెన్నంటినిన్నా చినతుంటి విడువనుగబావాగనిక్కుము
వెంకటబాసునిదక్కు ప్రాచెడువెన్నుడుప్రతిక్కానాకనొక్కవట
వక్కుమోగరిక్కిచెడిక్కితివిముక్కులము, తక్కుచూపుముకొరి
దండెంపకవిడుగొరిగబావాగ 108

తాళం

అనిలేకృష్ణుడుచల్లముగానివిపులాశ్రమామునజనుచుండె
వనజాయ్యనిగొనితిలించిరుక్మిణివాళానె సిగ్గెదనింకనె 109

రుక్మిణీ పాణిని పాణిని పాణిని
ఉభయమునాడునకి తని బట్టివధించుట బోవి యోటన
నా రసి యున్నవాన నటువై న మూరంపము డల్లుడయ్యెబా
చేరు ముమంగముక్తికనిచి త్రవికాసముజెండుచున్నది
స్వారసజ్ఞా ధన్వే ~~మృత్యు~~ మృత్యుదాతవిదంబులు ప్రాణనాయక

వెలుని ప్రార్థించుచున్న రుక్మిణీని త్రితరంబునందుంచి త్వవశ్రు
నిచంపకపరాభవంతువనియుంబాబుబయలు దాటయొదిరించి
నన్దరాహంబుతోనుండు రుక్మిణీ భమరాబ్జకాంబులు పడి పాడెననిక
వచంబుభాదించి వాయంబులనులు మాడియరకు బుష్పాశ్రయ
గావించి నిరంబురపులు వారణగతిని గాత్రంబులాహో ~~పాప~~ పాప
పరంభి నీతప్రాణుండై నరుక్మిణీ చేయన దివేకనిబ్బూర్పులు వెడు
చుండెనప్పుడు జయలక్ష్మివిరాజమానుండైన వాలాయుధుండు
వాహినీసా త్పరీ సేమేతుండై వచ్చుగోవిందుని సమాపించి యిట్లనెను
తగిచవలతబోవంబుకవిని నబంధుజనులఁ జంపరాదం ప్రభుభు
లక్ష్మణచంపుదాని కంటెనీచంబువాలంబులంటెయోడునివేచి
పుచురుక్మిణీకనియెనిట్లు || 2

గానప్రయోగ చతురశ్రజాతి

కన్యాయశయస్యకయి కన్యకుంచు ౧ కన్యక మున్నచి సేక
శ్చపావమెన్నిగతులనున్న గామగదగ కన్యక కేడుచెయ్యవారి
క్రీండువడుభూమిలగా నాడునీడునాచరించుకన్యమోకూడుగే
డుమళ్లకుంగత్రయైగకన్యకా మలకుభూములకు హంమములకు
గామింపుచురాజుల న్నినననుప్రమించెడుతండ్రి న్నినననులు
మోమాలంబను మాటవేడు మునుతామరసాసనుఁడి ధ్విస్సచేత
సుగకన్యక వేంకటాబ్జవరదుండైన వంకజాక్షుని సంగల్పించెట్లు
స్వభాయాచందంబున లోకము వక్రంబునుకైకన్యక || 3

వెలునిబట్టిడించి నవిమ్మట రామకృష్ణులు వారకా పురంబునకుంబ
ని పురజనులపారంబుగానాసంకునుపహారంబులుగొని గృహప్ర
వేశంబానర్చినదేవకేత్రపుత్ర పుణానంగనలు రుక్మిణీవికీర్తిప్రబోధ

పరివారాక్షంబుగాగ్గమయాదివస్తువులచదిగడు డచి కనామ
తిసంతంపురంబుచేర్చిన (జాలదివిసంబులలాగుక్కిబోజననజనక
ప్రభృతిబాంధవపురంబులరావింబి ~~జేర్చు~~ ముంజేర్చుచు
మువదూర్తంబున 114

దేవశాంభారిశాసము ౧ తిరుజాతి

పరిణయశాంబాదేవపుడు ౧ పంకజలాచనుడడువా
శివోరుక్మిణిని (౧ బరిణా ౧ సురలు పూసనవేదన సపురలుగురిమితో
నాడిలాదం బరవశతచేంద్రానంబున పాళకుండరా నరవతులు
ముండురాచెరసి కూర్చుండరా (౧ బరి ౧ వివిధవాక్యములుప్రా
యస్ సప్తానినివహములు వినుతి సయన్ భువి సురులువేదమంత్ర
ములు పురింపరా (౧) న పులుగాయకులు నాక్కటసన్మతింపరా
స విసయంబు పువనెనంగనలబడరా (౧) న విసిజనుల్లనిక్కువు
ప్రేమఁజూడరా (౧ బరి ౧ చెరివెంకటదాసునికప్పు ములుమా
రవలగఁజేయఁబూని భూరికృపతోడఁబూలుపాకుక్కిరుక్కిజో
సారమజికి సూత్ర భారణామొనర్చి ముత్ర ప్తరితలఁబ్రాలుమ
న సార సోదలఁబూసి ౧ పరిణాం 115

సోమపుయ్యనాస్త్రి పెల్లాయాసపడుచుండగారెక్కువదీస్తూకణమున
బూర్కార్కుడు సోకొల్పవేనట్లునాడు సారదుగ్ధానుభవజామువలన
బడబాసలుండువు విడువలేదు కుపుతంబుకొలదికి మోజిత్రా

కస్తూర్యుకాస్త్రికి (౧) కుపుబ్బుబలమయ్య నట్లు వసూపంబుమొదలకతన
నేలకంభావభానికేసకలక్కులారగింపుటచేసి వివాంబువాప్త
చెరుగ్రాంచి నేడై కులఁచిలుమఁడెనడు (జాలవినిపించె నేపుండ్లికాలమం
దు 116

సోమపుయ్యమించినవలములుగురించనివాడు మనత్రాపంబువనివాడు
సురమున సిగనుమూసరులుబాల్చనివాడు సూనమండనములులనివాడు
సావారమమరకాయాసమొందినవాడు మనఁగెనుర్చుటలెనివాడు
కలహంబుచేముఖకాంతి దప్పినవాడు సనానవహనుడచనివాడు

కొరిసపదాక్షములులేకగానగువాడు | బట్టచేయవలెను సుందరబికిసెల
వైసంబండుటచేచూడవలెను | కాసరా కయ్యసేపు శ్లోలములు

117

వలెనా ప్రకారమున ~~రుక్మిణీహరిగ్రహణము~~ సైదుదనంబులువివాహ
మవలూపువంబు జరిగిన పిమ్మట నటవిటగాయకపైతాళరమ
తమారకులును ప్రావృణులును వాంఛితప్రప్రంబులుగొనిన
బింబిరిత్రీకృష్ణాండురుక్మిణీదేవినింజూడి ~~సమస్తభాగంబు~~
లందును మహావైభవంబుతోడౌచుకూపురంబెలుగూడ || 8

రుక్మిణీహరిగ్రహణముగ సంపూర్ణము

భాష్యకార సమాజ స్థాపకులు
మహర్షి శ్రీ వేంకటదాసస్వామి గారు